

Projektas „Rūgščių dirvožemių derlumo gerinimas efektyvesniam maisto medžiagų prieinamumui ir augalininkystės produkcijos savikainos pokyčiui“ (RDDG)

Konsultavimo tarnyba, vadovaudamasi su Nacionaline mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos 2018 m. gruodžio 10 d. pasirašyta paramos sutartimi Nr. 14PA-KK-18-1-03440-PR001, pradėjo vykdyti projektą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Žinių perdavimo ir informavimo veikla“ veiklos sritį „Parama parodomiesiems projektams ir informavimo veikla“.

Projekto įgyvendinimo laikotarpis: 2018-12-10–2021-12-10

Projekto pagrindinis tikslas – skatinti žemdirbius gerinti dirvožemio derlumą naudojant ekonomiškai pagrįstus technologinius sprendimus, leidžiančius tausiai naudoti maisto medžiagas potencialiai didesniems žemės ūkio augalų derliams gauti potencialiai derlingose, tačiau rūgščiuose dirvožemiuose.

Veiklos tikslas – atlikti parodomuosius gamybinius bandymus sąlygiškai rūgščiuose dirvožemiuose, perteikti žemdirbiams moksliniais tyrimais paremtas žinias ir inovacijas augalų auginimo technologijose naudojant dirvožemio derlumą gerinančius produktus, didinti užaugintos žemės ūkio produkcijos konkurencingumą ir pelningumą.

Dalyviai ir vieta. Projekte dalyvauja 24 augalininkystės ir mišrios krypties ūkius turintys ūkininkai iš skirtingų Lietuvos rajonų, kurie suburti į 4 atskiras pasidalinimo patirtimi grupes. Projekto metu numatyta įrengti 8 parodomuosius bandymus. Jie bus vykdomi Vakarų Lietuvos (Tauragės, Telšių, Klaipėdos, Plungės r.) ir Rytinės Lietuvos (Šalčininkų r.) dalyje esančiuose ūkiuose, kur rūgščių dirvožemių daugiausia.

Projekto uždaviniai:

- ✓ vykdyti parodomuosius bandymus ir pritaikyti mokslinių tyrimų rezultatus augalininkystės ir / ar augalininkystės-gyvulininkystės krypties ūkiuose, kurių dirvožemio rūgšti reakcija pH (rūgštūs dirvožemiai);
- ✓ gilinti žemdirbių žinias, didinti augalininkystės veiklos gyvybingumą ir ekonominį efektyvumą ūkininkaujantiems rūgščiuose dirvožemiuose, išaiškinti dirvožemio pH įtaką maisto medžiagų prieinamumui;
- ✓ atlikti demonstraciniuose ūkiuose vykdomų parodomųjų bandymų rezultatų sklaidą seminaruose, lauko dienose, pasidalijimo patirtimi grupėse ir konferencijoje;
- ✓ paskelbti 6 informacinius straipsnius ir 6 lankstinukus apie įgyvendinamo projekto rezultatus, parengti 9 rekomendacijas galutiniams naudos gavėjams (kiekvienam bandymui po vieną rekomendaciją ir vieną bendrą, sudėjus visų bandymų duomenis).

Projekto nauda. Šiuo metu aiškiai matoma problema – dirvožemių rūgštėjimo procesas, ypač vakariniuose ir rytiniuose Lietuvos regionuose. Dirvožemio intensyvus kalkinimas 6–7 dešimtmečiuose žymiai sumažino rūgščių dirvožemių plotus nuo 41 iki 19 procentų. Tačiau pastaruosius tris dešimtmečius dirvožemio kalkinimo klausimams nebuvo skirta dėmesio ir dirvožemio rūgštėjimo problema dėl jame vykstančių natūralių procesų vėl atsinaujino.

Šiuo metu vietų, kuriose rūgštūs dirvožemiai sudaro nuo 21 iki 66 proc., yra 9-iose Lietuvos apskrityse iš 10-ies. Jose auginamų augalų derlingumas gali būti net 20–50 proc. mažesnis. Rūgšti

dirvožemio reakcija riboja augalų maisto elementų pasisavinimą ir derlingumą. Rūgščiuose dirvožemiuose trūksta kalcio ir magnio, yra daug mangano ir boro, maisto medžiagos pereina į netirpias, augalams neprieinamas formas, patiriama daugiau maisto medžiagų, ypač azoto, nuostolių. Ribotas maisto medžiagų pasisavinimas didina augalų auginimo savikainą, mažina ekonominę augalininkystės efektyvumą ir gyvybingumą. Dirvožemio kalkinimas – pagrindinė jo derlumo didinimo priemonė rūgščiuose dirvožemiuose.

Projekto įgyvendinimo metu rūgščiuose dirvožemiuose įrengtuose gamybiniuose bandymuose bus panaudotos dirvožemio rūgštingumą reguliuojančios medžiagos ir surinkti tyrimų duomenys apie kalkinių medžiagų poveikį dirvožemio rūgštingumui (pH) bei augalų derliui. Vadovaujantis gautais tyrimų rezultatais parengtos rekomendacijos padės žemdirbiams palaikyti dirvožemio derlumą, bus išlaikoma įprasta tai vietai ekosistema, mažės augalų auginimo savikaina, kils ūkio ekonominiai rezultatai, taip pat didės ir ūkio konkurencingumas.